

Малі ріки України та їх екологічний стан

кольору, запаху, тебе не
можливо описати, тобою
насолюються! Не можна
сказати, що ти потрібна для
життя: ти саме життя. Ти
наповнюєш нас радістю... З
тобою до нас повертаються
сили... Ти найбільше багатство
на світі!”
Антуан де Сент-Екзюпері,

Конкурс: Ман-юніор

Секція: Еколог- юніор

Виконала: учениця 8-В класу Гончарук Катерина Олегівна

Тема проекту: Малі ріки України та їх екологічний стан.

Школа: НВК: спеціалізованої середньої загальноосвітньої школи I ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов - гуманітарної гімназії №1 ім.М.І. Пирогова.

Вчитель: Костюк Людмила Йосипівна

Населений пункт: місто Вінниця

Мета проекту: дослідити екологічний стан річки Унава.

Знайти основні причини забруднення. Слідкувати за станом річки. Знайти ідеї, щодо вирішення цієї проблеми.

Факти про річку Унаву

Унава

Витік

с. [Мостове](#)

Гирло

[Ірпінь](#)

Прирічкові країни

[Україна](#)
[Житомирська область](#)
[Київська область](#)

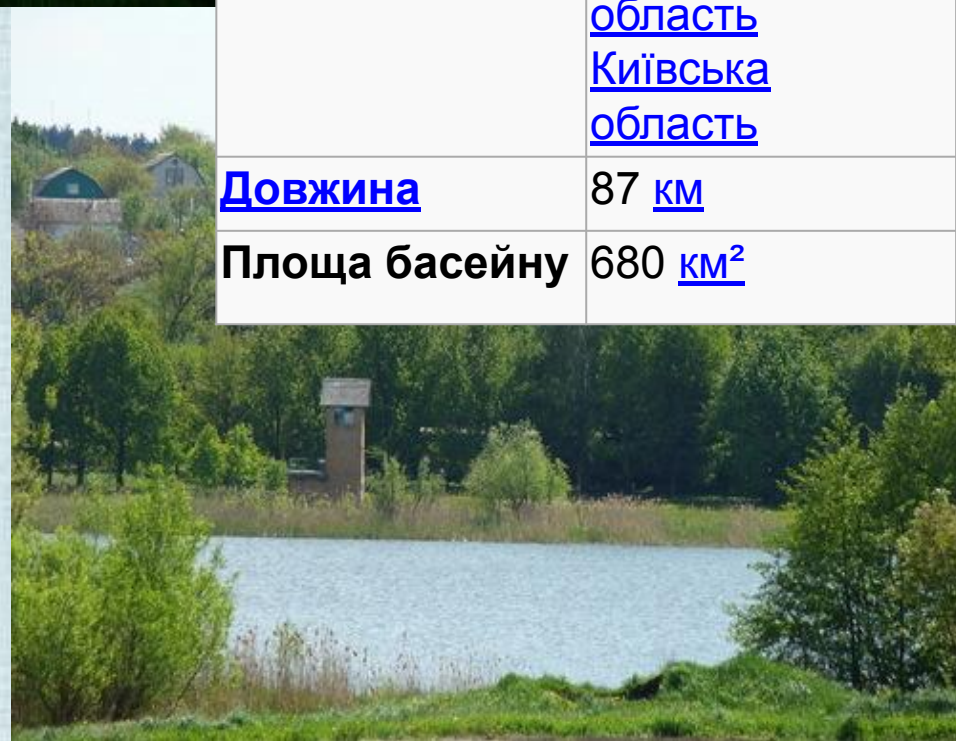
Довжина

87 [км](#)

Площа басейну

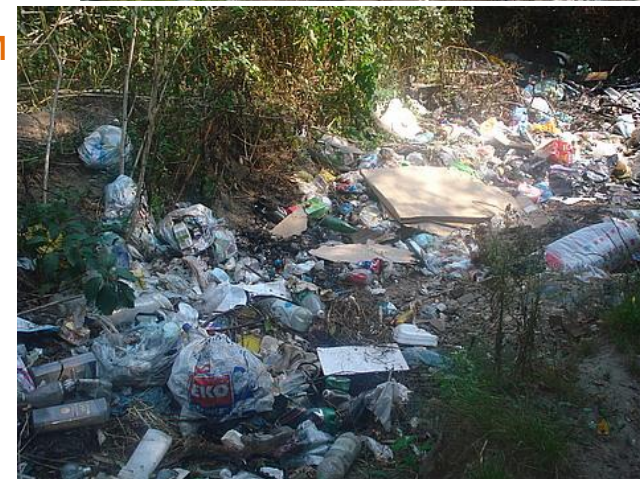
680 [км²](#)

Унава — річка в Україні, права притока Ірпеня (басейн Дніпра). Довжина 87 км. Площа водозбірного басейну 680 км². Похил 1,2 м/км. Долина коритоподібна, завширшки до 4 км, глибиною до 30 м. заплава подекуди заболочена, шириною 600 м. Річище завширшки переважно 2—10 м, протягом 34 км відрегульоване. Живлення мішане. Льодостав з початку грудня до першої половини березня. Гідрологічний пост біля Фастова існує з 1949 року. Створено Фастівське водосховище. Використовується на потреби технічного водопостачання, зрошування, рибництва. Бере початок біля села Мостового. Тече по території Андрушівського, Попільнянського, Брусилівського районів Житомирської області, Фастівського району Київської області.

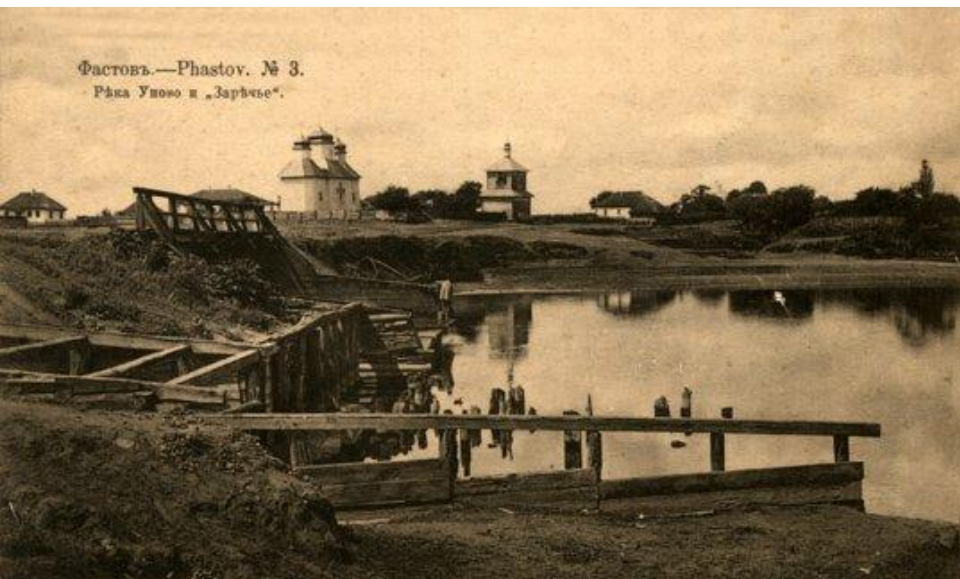
З дитинства я багато часу проводжу у бабусі, яка проживає у місті Фастові. Чималою окрасою міста була славна річка Унава. «Якщо Київ зведений на Дніпрі, то Фастів – на Унаві...» - добре знайомий цей вислів усім мешканцям Фастову. Але зараз більш популярно казати: «Була Унава, стала – канава». І не дивно адже стан річки на сьогоднішній день – це яскравий наслідок байдужості місцевої влади, яка призвела до заболочення, заростання очеретом зникнення водних артерій краю. Боляче дивитися як річка перетворюється на болото та смітник.

Проблеми екологічного стану річки можна побачити пройшовши вздовж неї, а ось яка вона була ще 30 років назад знає не кожен. Я розпитала мешканців, які проживають поруч з Унаву вже довгі роки. Це був мій особистий експеримент, причиною його проведення було бажання дізнатися, що втрачає людина забруднюючи довкілля.

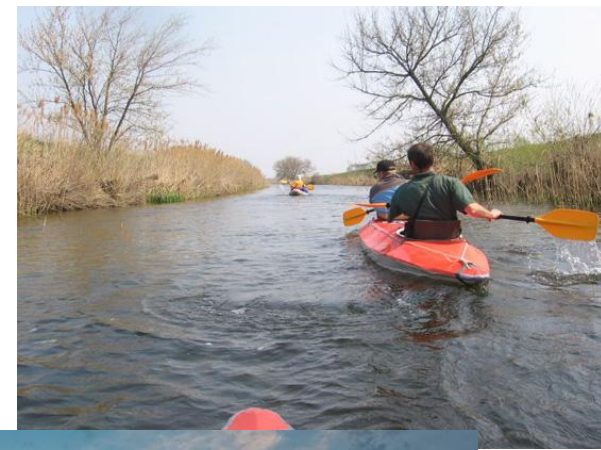
Красуня-Унава

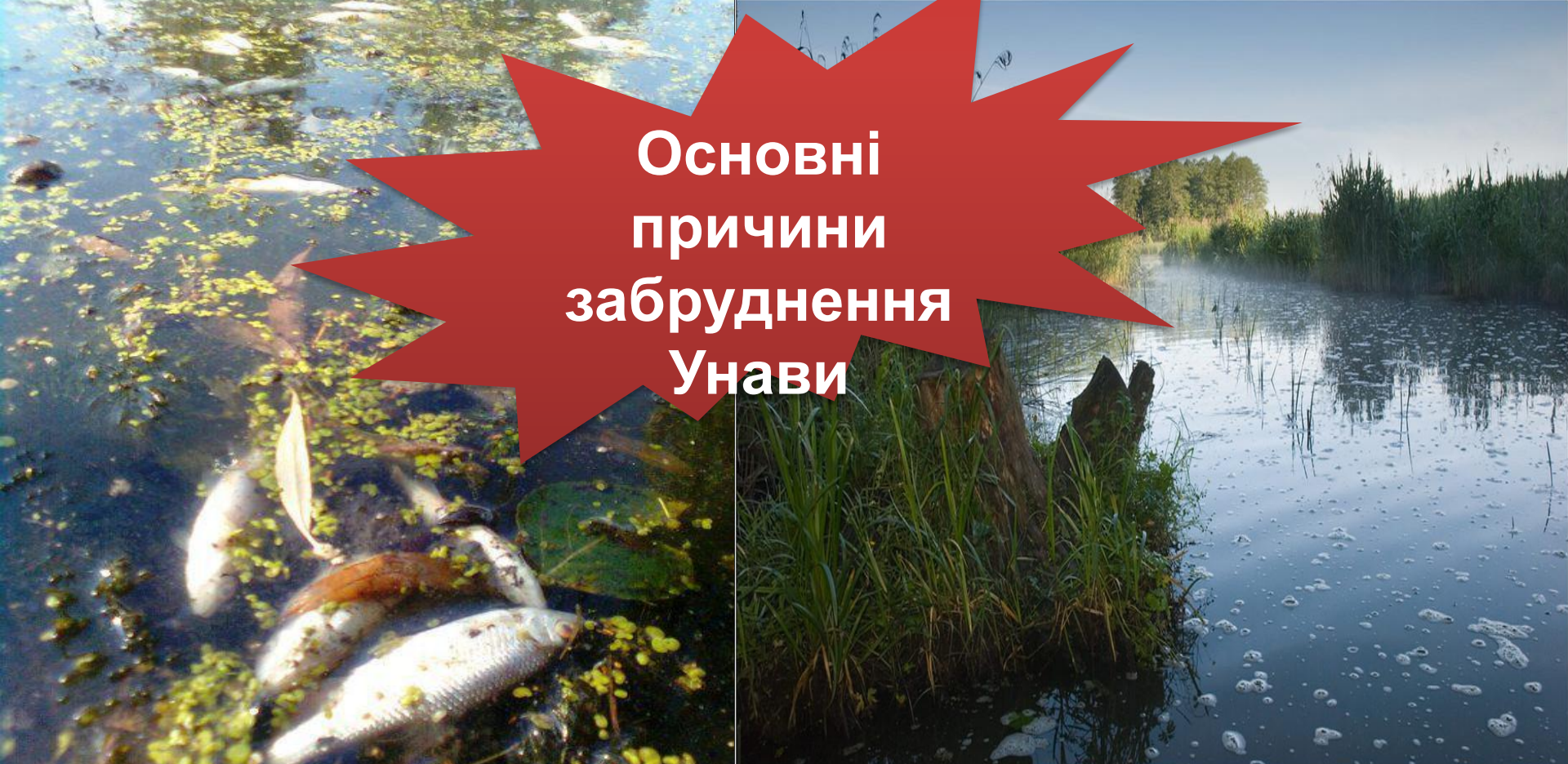
Фастовъ.—Phastov. № 3.
Рѣка Унава и „Зарѣчье“.

Унава, приблизно 1983 рік: «Вода - чиста та прозора, на берегах річки піщані пляжі, вже біля берегів води було по коліно. Безліч відпочивальників, половина з них діти, проводили коло річки своє дозвілля. Можна було чітко бачити пальці своїх ніг, стоячи по пояс у воді. На берегах сиділи численні рибалки. Риба була різна, були тут і карпи, і карасі.» - ось так розповідали люди про красуню-Унаву.

Особливо боляче спостерігати за мізерним залишком риби у річці. Ще нещодавно її кількість заохочувала рибалок до Унави, різноманітність видів вражала, зараз же на сайтах риболовлі шукати в рекомендаціях річку Унаву марно. Я самостійно передивлялася такі сайти і лише в одному знайшла відгуки про Унаву. Саме там люди жалілися і дивувалися куди поділася риба. Насправді ж риба вмирає через забрудненість води і нестачу кисню, частина померла, коли підірвали греблю, частину нищить наша молодь, яка на дозвіллі не лише порушує спокій риб, а й відлякує мешканців екосистеми річки, наприклад, кидаючи камінця птахів.

Зникли дитячі табори відпочинку на річці, вже не можна побачити запеклу боротьбу молоді, яка змагається за перемогу на байдарках... Все зникає...

Основні причини забруднення Унави

Використання Унави завжди мало велике значення для мешканців території по якій вона протікає. В останні десятиліття відзначався інтенсивний ріст водокористування, що призвело до погіршення якості води та гідрологічного режиму. Значно збільшилося безповоротне водоспоживання. Антропогенний вплив на Унаву обумовлений господарською діяльністю, яка здійснюється в межах річки. До недавнього часу основним джерелом забруднення річки були відпрацьовані промислові та комунальні стічні води. Шкоду приносить і поверхневий стік з сільськогосподарських угідь, що містить мінеральні добрива, отрутохімікати та біогенні речовини.

Основні причини забруднення Унави (продовження)

Біологічне забруднення, тобто занесення у водне середовище і розмноження у ньому небажаних для людини організмів, Унави з кожним роком стає все більш поширеним. На території річки все частіше можна побачити знак з надписом: « Купатися заборонено!». При забрудненні вод мікроорганізмами мають на увазі їх бактеріальне забруднення.

Біологічні забруднювачі потрапляють у водойми із стічними водами .Ці води містять хвороботворні бактерії та віруси – збудники інфекцій. Використання забрудненої ними води для пиття і купання призводить до захворювання холерою, дизентерією та іншими інфекційними хворобами. Забруднення вод транспортними засобами. Водний транспорт забруднює воду внаслідок скидання відходів і нафтопродуктів. Річка забруднюється і через повітряне мікробіо забруднення.

**Професійна
оцінка
екоінспекції,
щодо
забруднення
річки.**

Фастівська міжрайонна прокуратура разом з Державною екологічною інспекцією в Київській області виявила порушення водного законодавства в роботі «Фастівводоканалу». Приводом проведення перевірки стали звернення громадських природоохоронних організацій «Екологія-Право-Людина» та «Національний екологічний центр України» з проханням припинити забруднення водних об'єктів на території Малоснітинської сільської ради, що на Київщині.

За результатами перевірки прокуратурою та інспекцією виявлено надмірний скид забруднюючих речовин у водний об'єкт зі зворотними водами. «Вийшовши за межі своїх повноважень, службовими особами Фастівводоканалу було прийнято розпорядження про призупинення діяльності повітродувної станції з метою економії електроенергії, незважаючи на те, що робота механізмів, обладнання і вимірювальних пристроїв очисних споруд повинна бути безперебійною.

У зв'язку з цим, в аеротенках каналізаційних очисних споруд Фастівводоканалу загинув активний мул, який здійснював біологічне очищення стічних вод. Згідно проведеного розрахунку Інспекції загальний збиток, заподіяний навколишньому природному середовищу, склав 2 045, 5 тисяч гривень.

За результатами перевірки прокуратурою порушено кримінальну справу за ознаками злочинів, передбачених ч. 1 ст. 242, ч. 3 ст. 365 Кримінального кодексу України.

По даним спостережень стан навколишнього природного середовища суттєво не змінився. Екологічна ситуація в області в цілому залишалась напруженою. Спостереження за станом річок в місцях водозаборів, свідчать про характерне погіршення якості води поверхневих водойм в повеневий період по органолептичним показникам: забарвленість, прозорість, каламутність, запах.

Хіміко-аналітичний контроль якості водних ресурсів

Назва водного об'єкту	Кількість створів, в яких здійснювався відбір проб для визначення впливу скидів стічних вод		Відібрано та проаналізовано проб води	Кількість визначуваних хімічних елементів, сполук та показників	Кількість випадків з перевищенням ГДК
	всього	Тих в яких встановлено перевищення нормативів ГДК			
1	2	3	4	5	6
Р. Унава	1	1	8	16(нітрати, нітрити, азот амонійний, залізо, фосфати, хром (б+), мідь, цинк, нікель, АПАР,ХСК, БСК 5, БСКп, хлориди, сульфати, завислі	ХСК-3 Азот Амонійний - 3 Залізо заг. – 4 Нітрити - 4

Серйозні проблеми греблі, ще більше ускладнюють становище річки, сприяючи погіршенню екологічного стану Унави.

Ще за радянських часів у селі Кощіївка на річці була збудована гребля, аби регулювати воду у різні пори року, в тому числі під час повені та засухи, зрошувати колгоспні поля. Та й дорослим і малечі було де скупатись у спеку, а рибалкам посидіти із вудками.

Нині, дійсно, все по-іншому. Від центру села можна пройти до греблі, через яку зроблено добротний міст для пішоходів і для авто. Ось тільки для самої греблі слово «добротність» не підходить. Колись вона мала два металевих затвори для води. Зараз один з них – колода на колоді, доки не згниє. А другий - вигнутий овалом, аби не тримав воду і вона текла, як заманеться. Втім, ще донедавна цей металевий затвор був без цієї вгнутості і таки затримував воду, як міг. Зайва ж «рвала береги» (у ту ж весняну повінь) і сама перетікала через нього.

Місцеві жителі розповідають, що була людина яка відповідала за греблю. Дивилася за шлюзом, спускала воду коли занадто багато. Зараз, кажуть, немає нікого, вона нікому не потрібна ця річка, залишилася сама по собі. Щоб ремонтувати греблю - й мови бути не може, каже сільський голова. Бо нині до водойми зливають каналізаційні стоки.

Мови бути не може, каже сільський голова. Бо нині до водойми зливають каналізаційні стоки.

Мови бути не може, каже сільський голова!

Проблеми Унави стосуються безпосередньо кожного з нас! Ось приклад з життя, коли через забруднення річки Унави постраждали люди . Найстрашнішим є те, що забруднення спричинила також людина.

Вже кілька років жителі Фастова (особливо ті, що живуть по сусідству із Фастівським пивзаводом та річкою Унава) жаліються на погіршення стану здоров'я. При цьому, зі сторони пивзаводу досить часто доноситься дуже неприємний запах, що призводить до проблем із диханням.

Більшість фастівчан переконані, що причина - у небезпечних відходах від виробництва, що пивзавод зливає у річку Унава.

Вказана інформація спричинила чималий резонанс у Фастові. Однак, з року у рік фастівчани не можуть добитися правди.

У відкритих джерелах є щонайменше два повідомлення, що витік таки має місце. Відповідні офіційні заяви зробили Фастівська міська влада та Державна екологічна служба.

27 травня сталася аварія на каналізаційному колекторі ДП ЗАТ «Оболонь» «Пивоварня Зіберта» в районі Кадлубицького мосту. Цього ж дня на ім'я міського голови В.О.Тимофієва надійшло письмове звернення громадян пр. К.Маркса, в якому вони повідомляли про те, що 27-28 травня вода в річці була білого кольору, за їх припущенням – з м'якими засобами. Масово загинула риба. Мешканці просили вжити заходів по наведенню порядку.

З часом після перевірки членами комісії складено акт, в якому зазначено:

«- каналізаційний колектор знаходиться в аварійному, занедбаному стані, порушена труба, каналізаційна мережа проходить на відстані 3-5 метрів від р. Фоса;
- на відстані 80-100 метрів від місця аварії знаходиться 300-500 загинувших мальків риби (розмірами 8-12 см);
- каналізаційні стоки витікають з труби і відкачуються насосом в р. Фоса;» Правда була доведена, завод дійсно забруднював воду, але скільки ж часу люди витратили на боротьбу за справедливість!

Цей життєвий випадок, нажаль не рідкість!

Разом ми – це сила!
або
Як врятувати
Унаву?

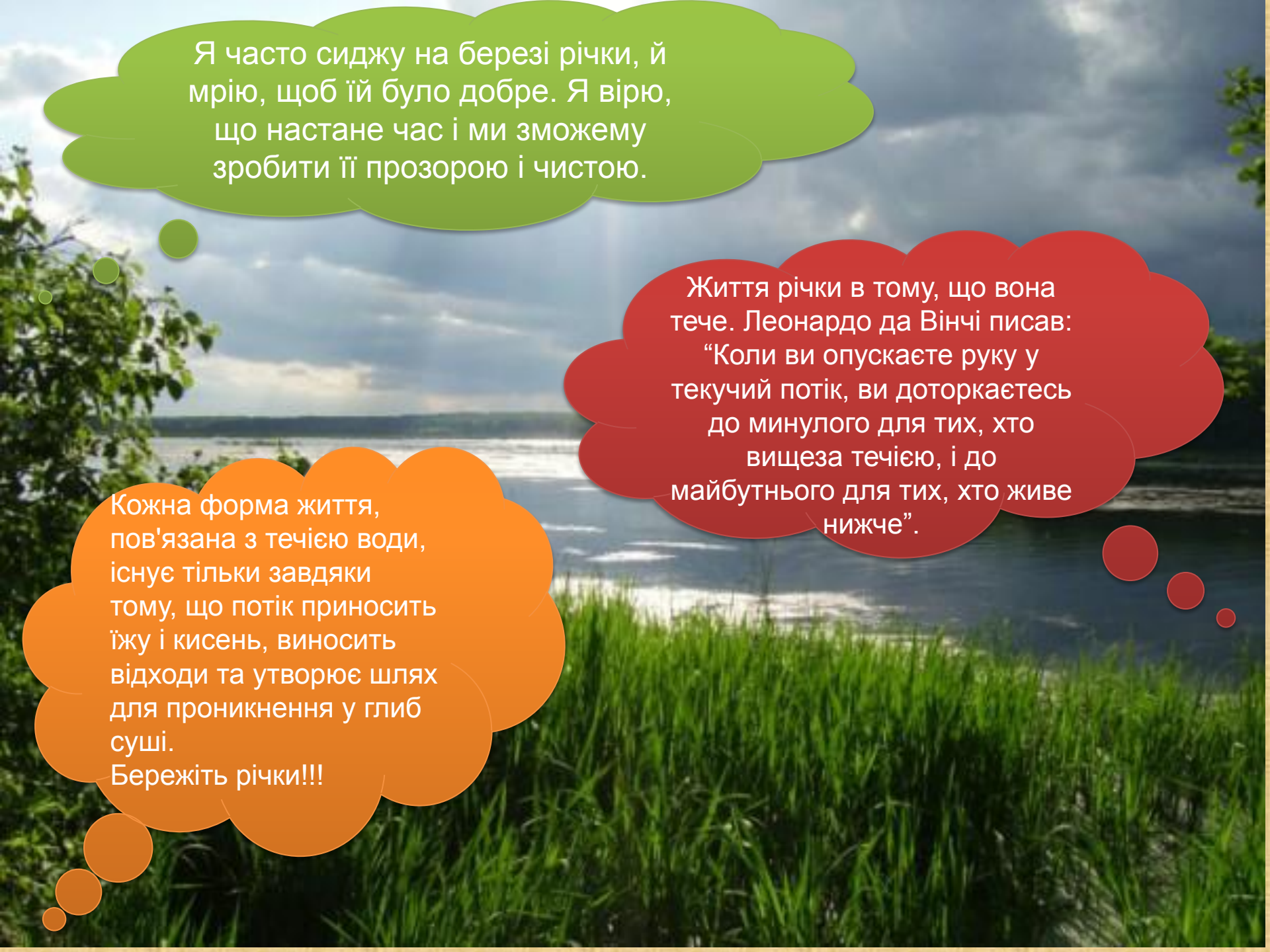

Приємно бачити, що є небайдужі люди, які діють! Саме таких, я й зустрічала приймаючи участь у різних акціях, щодо захисту Унави. Мешканці зрозуміли, що разом вони - сила, тому не дивно, що у вихідний день на березі річки люди охоче розбирають сміття, фарбують знаки на березі річки тощо. Я сама люблю долучатися до такого роду акцій. Вони не лише корисні, а й цікаві, адже можна знайти однодумців і весело провести час з новими друзями!

Під час теплих сезонів люди раз в місяць виходять до річки і прибирають сміття, яке може наносити шкоду не лише річці, але й ґрунту. Цілі мішки відходів назбираються після таких зборів. Колись на Унаві були чудові пляжі, які до нашого часу вже розібрали, але люди з цим миритися не стали і хоча за чималий проміжок часу та все ж свого домоглися. На березі в Фастові поставили п'ять лавок зі столиками і чотири баки для сміття. Жителі розмальовують їх кожної весни різноманітними малюнками, а також насаджують квіти навколо, тому зараз там зручно і затишно. Ми намагаємося підгодовувати тваринок які живуть біля Унави і захищати їх.

Якби на Унаву виділяли кошти можна було б очищати стоки, боротися з цвітінням, очистити воду від промислових відходів і хімікатів, побудувати нову греблю... А хто знає може з часом і в Унаві, і в інших річках поселяться лососі – як символ чистоти річки. Але для цього потрібно бажання і

Я часто сиджу на березі річки, й мрію, щоб їй було добре. Я вірю, що настане час і ми зможемо зробити її прозорою і чистою.

Життя річки в тому, що вона тече. Леонардо да Вінчі писав: “Коли ви опускаєте руку у текучий потік, ви доторкаєтесь до минулого для тих, хто вище за течією, і до майбутнього для тих, хто живе нижче”.

Кожна форма життя, пов'язана з течією води, існує тільки завдяки тому, що потік приносить їжу і кисень, виносить відходи та утворює шлях для проникнення у глиб суші.
Бережіть річки!!!